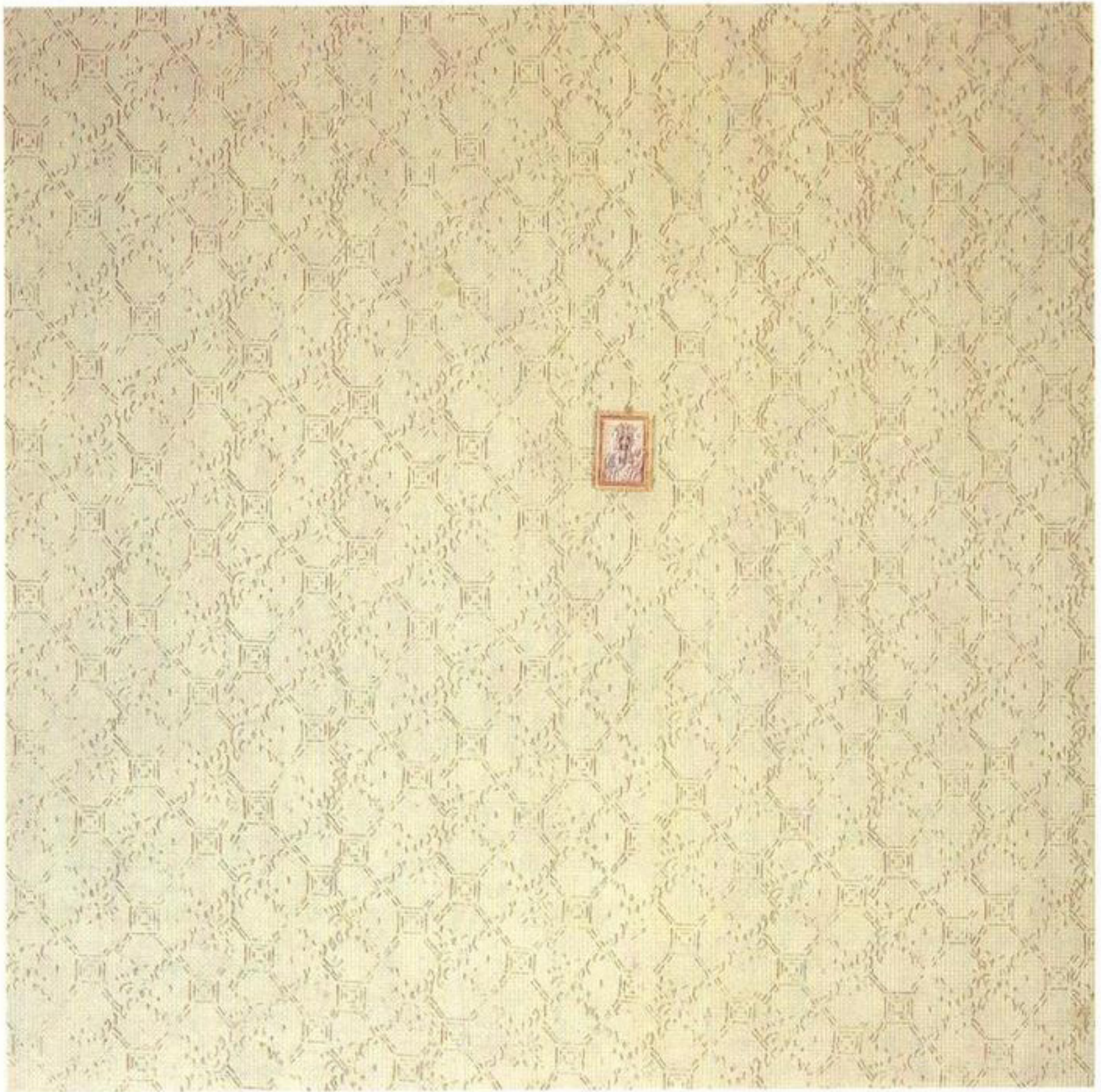

POLSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO V PRAZE

PAWEŁ

KOWALEWSKI

OBRAZY A READY MADE

Praha
13. srpna – 27. září
1991

Drahý Pavlíku,

po několika nezdařilých pokusech musím konstatovat, že léta naší známosti a ještě spíše její charakter, který má známky přátelské důvěrnosti, jsou mi překážkou při přemýšlení o tvé tvorbě. Jinak: už nedovedu — nebo ještě nedovedu — oddělit to, co o tobě vím, od toho, co je obsaženo ve tvých obrazech, "sochách", a "aranžacích". A ještě jinak: nevím, co by se z nich dalo vyčíst, kdybych nevěděla, jaký jsi. Všimni si, že užívám uvozovek jen v případě, když nehovořím o obrazech. Nebo bych je snad měla použít i u obrazů? Při rozhovorech

se uvozovky zvýrazňují, při prohlížení prací se ztrácejí. Když o sobě mluvíš jako o umělci, zdůrazňuješ odstup od svého díla. Nejsm si tedy jistá, zda bych tento odstup dovedla v yčíst, kdybych tě neznala. Například z "Románu o katyňském lesíku". Tento název je, samozřejmě, směšný. Ale obraz nikoliv. Je dokonce velmi vážný. Vlastně celá tvá tvorba je smrtelně vážná — v oblasti nepojmenované a raději vůbec nenazývané. Zabýváš se vážnými problémy: politikou, uměním, láskou, nenávistí, přátelstvím. Hovoříš o věcech podstatných a velkých; elementárních pro to, co nazý-

váme vědomým bytím člověka, existencí na světě. Děláš to však s tak perfektní nesmělostí, že lze říci: sotva o ně zavadí, sotva se jich nechtě dotkne a vypráví pohádku, aniž by v ní sám věřil. Myslím si, že spíš nevěříš ve vemlouvavou sílu sehraných konvencí. Otázkou však je, zda jsme dospěli k tomu, že umíráme smíchy, když slyšíme tóny smutečního pochodu? Nebo už hrajeme na pohřbech rapp? Ano, vím, že v tom, co děláš, nejsou tak jednoduché mechanické zvraty. Dětská hra "nebe-peklo" už je takovou konvencí. Objevujeme, objevuješ, že nejsměšnější — a nejtragičtější je oby-

čejná, banální skutečnost. Libovolně vybraný kousíček toho, v čem žijeme. Pokoušíš se to z viditelnit tak, že prostě odděluješ od kontextu. Děláš expozit, ready made ve vitríně. Napovídáš: "Estetika mého dětství". A my víme, že je v tom obsažen nekonečný smutek socialismu, odměřovaný kilometry květovaného igelitu, předpotopními sifónovými láhvemi a naprosto stejnými "různými stolky". (Jestlipak víš, že se v úředním názvosloví stolky dělí na klubové, příležitostné a různé?)

Vždyť přece pečlivě vybíráš prvky hry. Řekla jsem: hry. Hraješ ji se mnou (divá-

kem) a se sebou — subjektem a svědkem. Hraješ posvěcenými symboly: Pannou Marií a Bílým orlem. Děláš z nich aplikace k vlastním obrazům. Vlastně k malířské tvorbě. Vlepuješ nebo vmalováváš je do obrazů stejně tak jako jiné fetiše měšťáckého pořádku, například “úplně jako živé” ubrusy z PVC. Mdlá estetika kýče. Vkládáš do ní více práce, než do dřívějších “lehkých” obrazů. Je snad kýč sám o sobě těžší? Třeba když používáš policejní odstín šedi. Tvá hra je posedlá. Její nejhlubší smysl se nemění co tě znám, tedy od doby ukončení studií. Hraješ o smysl života a umění

v absurdním světě. Alespoň si to tak myslím. Může však člověk, který tě nezná, pochopit, proč jsi udělal výřez státního znaku tak, že král ptáků zůstal bez hlavy?

Pavlíku, nezbláznili jsme se všichni?

Buď statečný,
Anda

Dopis Andy Rottenberg, přední polské kritičky výtvarného umění autoru výstavy.

PAWEŁ KOWALEWSKI se narodil 20.9.1958 ve Varšavě. V roce 1983 absolvoval studia na Akademii výtvarných umění ve Varšavě, kde obdržel diplom v ateliéru malířství Stefana Gierowského. V roce 1982 byl spoluzakladatelem skupiny "Gruppa" a spoluvydavatelem časopisu "Oj, dobrze już".

Samostatné výstavy:

- 1984 — "Běda", ateliér A. a M. Sobczykových, Varšava (s A. Niziurskou-Sobczykovou)
- "Zlé znamení", Malá galerie ZPAF, Varšava (s Z. Kwiatkowským)
- "Bláznivé kladivo", ateliér Dziekanka, Varšava (s R. Woźniakem)
- 1986 — "Satanův den", galerie Na ostrově, Vroclav
- 1987 — "Recitál", ateliér Dziekanka, Varšava (s R. Grzybem a W. Pawlakem)

Další výstavy:

- 1987 — Svaz tvůrců kultury, Lodž
- divadlo Mandala, Krakov
- 1989 — Galerie Pawła Sosnowského, Varšava
- 1990 — "Všechno a ihned", Pavilón SARP
- 1991 — "Paweł Kowalewski", galerie Ariadne, Vídeň

Kolektivní výstavy:

- 1984 — "Chaos, Člověk, Absolut", kostel Nawiedzenie NMP, Varšava
- 1985 — "Účet", galerie Forma, Varšava
- "Proti zlu, proti násilí", kostely v Mistrzejowicach, Podkowě Leśné, Zielonce
- "Přítomnost", fara Božího milosrdenství, Varšava
- I. bienále "Cesta a pravda", kostel sv. Kříže, Vroclav

- "Čas smutku, čas naděje", kostel Boží matky sedmibolestné, Poznaň
- I. bienále Nového umění, Zelená Hora
- 1986 — "Záznamy 2", Ústředí pro umělecké výstavy, Lublin
- "Expres 80. let", Ústředí pro umělecké výstavy, Sopoty
- "Polská pieta", kostely v Poznani a ve Vroclavi
- "Svědectví vzájemnosti", Muzeum varšavské arcidiecéze, Varšava
- 1987 — "Mysterium utrpení, smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista, Muzeum varšavské arcidiecéze, Varšava
- II. bienále "Cesta a pravda", kostel sv. Kříže, Vroclav (vyznamenání)
- "Co nového", dřívější Norblinovy závody, Varšava
- 1988 — "Bruno Schulz", pavilón SARP, Varšava
- 1989 — "K obrazu a podobnosti, Nová náboženská exprese", dřívější Norblinovy závody, Varšava
- "City", galerie Dziekanka, Varšava
- "Polák, Němec, Rus", dřívější Norblinovy závody, Varšava
- 1990 — "Umělci pro republiku (výstava a aukce), galerie Studio, Varšava
- "Umění 20. století Střední a Východní Evropy", Dorotheum, Vídeň
- 1991 — "K čemu umělec v mizerné době", Zachęta, Varšava
- "Polský šik", Zachęta, Varšava

Výstavy a akce "Gruppy":

- 1983 — "Les, hora a nad horou mrak", ateliér Dziekanka, Varšava
— "Les, hora a nad horou mrak a nad mrakem díra", Ústředí pro umnělecké výstavy, Lublin
- 1984 — "Matka premiéra", Komorní divadlo, Varšava
— "Žena utíká s máslem", ateliér Dziekanka, Varšava
- 1985 — "Odhalení kousku tajemství tradičního malířského řemesla", (1. akce malování na Dziekance), ateliér Dziekanka, Varšava
— "Umění obdivu", Galerie SHS, Varšava
— "Jak pomoci Kryszkowskému?" (setkání s "Kulturou Shozy"), Půda, Lodž
— "Jenom dnes večer, miláčku?", Ústředí pro umělecké výstavy, Lublin
— "Rypajamawłoszard Grzykomopasoźniak "Vklad do výkladu" vel "Běž, spočítej" (2. akce malování na Dziekance, ateliér Dziekanka, Varšava
— "Kdo vede ten pramen vedoucí", galerie Věž, Varšava
— "Zlato ekonomie, kadidlo umění, hořká myrha politiky", fara Božího milosrdeství, Žitná ul., Varšava
— "Soubor písní a tanců Polské lidové republiky", (3. akce malování na Dziekance), ateliér Dziekanka, Varšava
- 1986 — "Tvým hrdinou, holoto, je nuda, přinášející neštěstí", Velká galerie 19, Poznaň
- 1986 — "Nemravný mladík zpívá, prkenná dívka se točí" (4. akce malování na Dziekance), ateliér Dziekanka, Varšava
- 1987 — "Gruppa Gruppen", ateliér Atrium, Stockholm
— "Avanguardia polacca. Esposizione dell'arte indipendente polacca", Centro Direrzionale Colleoni, Agrate Brianza u Milána (s J. Kalinou a G. Klamanelem)
— "Kuda Gierman", Gruppenkunstwerke, Stoffwechsel K-18, Kassel
- 1988 — "Kresba na místě", Galerie Obraz, Poznaň
— "Umělec ve svatyni slov a umění", Galerie Na Ostrově, Vroclav
— "Ztěžují zvířatům vyplivovat předměty, které vzala do hub", Galerie Desa "Nový svět" Varšava
— "Katedrála malířství (práce s modelem — 5. akce malování na Dziekance), ateliér Dziekanka, Varšava
— "Ars auro prior", Galerie Desa "Stary Rynek", Poznaň
— "Gruppa — dokumenty", galerie "Pokaz", Varšava
- 1989 — "Katakomby Manhattanu," Lodž
— "Woyzeck" (Boudy? Boudy, ty máme doma)", Studijní divadlo, Lodž.